

---

## AP KARARI AB-TÜRKİYE İLİŞKİLERİNİ SARSACAK

25.11.2016

---

24.11.2016

DW.de

Avrupa Parlamentosu (AP) beklendiği gibi Türkiye ile üyelik müzakerelerinin dondurulması kararı aldı. Kayhan Karaca'ya göre, siyasi ağırlığı olan karar AB-Türkiye ilişkilerine olumsuz yansıyacak.

Avrupa Parlamentosu (AP) beklendiği gibi Türkiye ile üyelik müzakerelerinin dondurulması kararı aldı. APdeki siyasi gruplar daha önce aralarında anlaşmış olduğundan karar 37ye karşı 479 gibi ezici çoğunlukla kabul edildi. Buna karşılık 107 parlamenter çekimser kalmayı tercih etti. Bu parlamenterlerden bazıları Türkiye ile adaylık sürecinin tamamen askıya alınması istenmediği, bazıları da müzakerelerin dondurulması kararının ters etki yapacağı düşüncesiyle çekimser kaldı.

Karar lehinde oy kullananların da gerekçeleri farklı. Kararı onaylayanların resmi söylemi Türkiyenin demokrasi ve hukuk devletine saygı ilkesinden sapmış olması. AP sosyal demokrat grubunun önde gelen isimleri, Türkiye ile ilişkilerin son 3 yıldır çürümeye başladığını, 15 Temmuz darbe girişimi sonrası alınan önlemler nedeniyle zedelendiğini, son 3 haftada Cumhuriyet gazetesine yönelik operasyon ve HDPLi parlamenterlerin tutuklanmasının ise bardağı taşıran damla olduğunu söylüyorlar. Sosyal demokratlar gibi geçmişte AP içinde Ankaranın AB üyelik sürecine en fazla destek veren Liberaller ve Yeşiller de aynı görüşteler.

AP Liberal Grup lideri Belçikalı parlamenter Guy Verhofstadt, oylama sonrası yaptığı açıklamada, Her geçen gün daha da otoriterleşen bir rejimle üyelik müzakereleri illüzyonunu devam ettiren AB saygınlığını yitirmekte, vatandaşlarımızı kandırmakta ve Avrupayı gelecekleri gören Türk vatandaşlarına ihanet etmektedir ifadelerini kullandı. Verhofstadt, salı günü AP genel kurulunda yapılan Türkiye oturumunda da Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Rusya lideri Putini AByi yıkmaya çalışmakla suçlamıştı.

### AB içi siyasi hesaplar

Madalyonun bir de öbür yüzü var. AB bugüne kadar görülmemiş bir kurumsal krizle karşı karşıya. AB toplumlarında Avrupa projesine olan inanç darbe üstüne darbe yiyor. Aşırı sağcı ve popülist partiler yükselişte, hatta bazı ülkelerde iktidara oynuyor. Bu partilerin ortak paydası AB karşıtı olmaları. Dolayısıyla ABnin politikalarına karşılar. Bu politikalarından biri de AB genişleme süreci. Genişleme süreci dendiğinde akla gelen ilk ülke ise Türkiye. Popüler bir konu olmayan Türkiyeyi Avrupada sokağa pazarlamak bir Avrupalı siyasi için günümüz konjonktüründe neredeyse imkansız bir misyon. Aşırı sağcı ve popülistler bu gerçeğin farkında olduklarından AByi Türkiye üzerinden yıpratmaya çalışıyorlar.

Önümüzdeki hafta ve aylarda İtalya, Fransa, Hollanda ve Almanya gibi ülkelerde referandum veya seçimler yapılacak. AP üyeleri AP içindeki çalışmalarını ulusal planda da kullanıyorlar. AP tarafından alınan ve daha şimdiden Avrupa yazılı ve görsel medyasında geniş yankılı uyandıran müzakereleri dondurma kararı işte buna yarayacak. AB iç siyasetinde aşırı sağcı ve popülistlere karşı seçmene Türkiye dosyasını rafa kaldırdık mesajı verilecek.

AP kararı, oylamanın hemen ardından Fransız Le Figaro gazetesi tarafından AP Türkiye'nin üyeliğine karşı oy kullandı, İngiliz The Independent gazetesi tarafından ise AP Türkiye'nin üyeliğini bloke etti başlıklarıyla verildi. Diğer Avrupa medyaları da benzer başlıklar kullandı.

Karar şimdi ne olacak?

AP tarafından alınan kararın kurum olarak AB açısından ve AB ile müzakereler yürüten Türkiye açısından hukuksal planda bağlayıcılığı yok. Ancak siyasi ağırlığı var. Karar her şeyden önce AB devlet ve hükümet liderleri için bir mesaj. Liderlerin bu mesajı görmezden gelmeleri mümkün değil. AB liderlerinin bir sonraki olağan toplantısı 15-16 Aralık günleri Brükselde yapılacak. Liderlerin AP kararı nedeniyle müzakereleri dondurmaları beklenmiyor. Ancak kararı not ettiklerini belirtip, bir kenara koymaları ve gerektiğinde raftan indirip kullanma opsiyonları var. AP hukuksal olmasa da siyasi bir zemin yaratmış durumda. Psikolojik bir eşik aşıldı ve AB tarihinde ilk defa, aday ülkelerle yürütülen müzakerelerin dondurulması olasılığı bir AP kararına resmen yansımış oldu. Bu durum aday ülkelerle müzakereleri yürüten Avrupa Komisyonunun saygınlığına da gölge düşürücü nitelikte.

Kayhan Karaca ve Kati Piri

AP-TBMM ilişkilerinde belirsizlik

Karar AP'nin Türk resmi makamları ve TBMM ile ilişkilerine şüphesiz olumsuz yansıyacak. AP ile TBMM arasındaki ilişkiler bu karar öncesinde donma noktasına gelmişti, bundan sonra Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantılarının yapılması neredeyse imkansız hale gelecek. AP'nin yıllık olağan Türkiye raporunun hazırlanmama olasılığı da var. Ankaranın geçtiğimiz günlerde randevu dahi vermediği AP Türkiye raportörü Kati Piri, karara rağmen Türkiyede sivil toplumla görüşmeye devam edeceğini söylüyor. Fakat resmi makamlarla görüşmeden rapor hazırlamanın neredeyse imkansız olduğunu da herkes biliyor.

AP kararı bütün olarak AB-Türkiye ilişkilerine de olumsuz yansıyacak. Son yıllarda olağanüstü sancılı hale gelen bu ilişkilerde bundan böyle ilerleme sağlanması daha da zorlaşacak. AP'nin AB bütçesi üzerinde mutlak yetkisi var. Dolayısıyla AB bütçesinden Ankaraya yapılan yardımlar, vize serbestisi, gümrük birliğinin güncellenmesi gibi iki taraf arasındaki önemli konularda AP ile diyalog olmadan ilerleme sağlamak neredeyse imkansız.

AB'nin Fransa ve Almanya gibi önde gelen ülkeleri kritik seçim dönemine giriyor. AB cephesinde Türkiye hakkında olağanüstü vizyon değişikliği, Türkiyede ise hızlı bir normale dönüş yaşanmaması halinde AP tarafından alınan müzakereleri dondurma kararı, hukuksal zemine gerek kalmadan zaten pratikte gerçekleşmiş olacak. Bu durumun rutin hale gelmesiyle de AB-Türkiye ilişkilerinin, üyelik perspektifi yerine yepyeni bir formüle yelken açmaya başlaması kaçınılmaz görünüyor.

---

Kaynak/Source: